Hikâyeyi Çözümleme ve Yeniden Kurgulama

Cevap Anahtarı · Kısa Çözümler

KOLAY Isınma Soruları (1–10)

1 **1–c 2–a 3–b 4–d**

Diyalog karşılıklı konuşma, iç konuşma kişinin kendi kendine konuşması, geriye dönüş geçmişe dönme, betimleme ise sözle resim çizmektir.

2 **Y – D – D – Y**

Kurmaca gerçekten beslenir; konuşma çizgisi anlatılarda diyalogları göstermek için kullanılır.

3 **B) İç konuşma**

Kişi sorularını ve kararsızlığını kendi kendine dile getirir: iç konuşma.

4 **A) "Yarın erken kalkacağız." dedi babam.**

Tırnak içindeki sözün sonuna nokta konur; tırnaktan sonra "dedi"den önce virgül gelmez.

5 **E) Karşı kıyıda Orhan'ı kimin beklediğinin bilinmemesi**

Belirsizlik (kimin beklediği) okurda "sonra ne olacak?" sorusunu doğurur.

6 **Örnek: Çocuğun günlerdir pencereye çıkmaması onu merak ettirmiş ve endişelendirmiştir; çocuğun hasta olabileceğini düşünerek ona çiçek götürmek istemiştir.**

Pencerenin günlerce kapalı kalması endişeyi, en güzel sardunyayı götürmesi şefkati sezdirir.

7 **Örnek: Ekim ayının yağmurlu bir sabahıydı ve apartmanın girişi her zamankinden karanlıktı. Elif zarfı eline aldığında üzerinde yalnızca kendi el yazısına çok benzeyen bir imza gördü.**

Cevapta zaman (ekim sabahı) ve mekân (apartman girişi) belirtilmeli, olay tutarlı biçimde sürmelidir.

8 **C) Geriye dönüş**

Anlatının kesilip daha önceki bir zamana dönülmesine geriye dönüş denir.

9 **D) Asıl hikâyedeki cümleleri hiç değiştirmeden aynen kullanmak**

Yeniden kurgulama özgün bir anlatım gerektirir; cümleleri aynen almak buna aykırıdır.

10 **– Kitabı getirdin mi?**
– Unuttum, yarın getiririm.

Konuşma çizgisiyle yazılan diyaloglarda her konuşma yeni satırdan başlar.

ORTA Pekiştirme Soruları (11–20)

11 **E) Nermin Hanım'ın çocuğa duyduğu ilgi**
Mekân değişince balkon, apartman penceresi, merdiven gibi ayrıntılar değişir; kişinin çocuğa duyduğu ilgi ise mekândan bağımsızdır.

12 **A) Cebimdeki mektubu yoklayıp rahatladım.**
1. kişi anlatıcıda fiil ve iyelik ekleri de birinci kişiye döner: cebimdeki, rahatladım.

13 **D) I ve III**
Pencerenin kapalı kalması olayı başlatır (I); hikâye yolda biter, okur devamını düşünür (III). Hiç diyalog yoktur (II yanlış).

14 **C) Hikâyenin kahramanı her gün aynı saatte vapura biner, hiç bir zaman geç kalmazdı.**
"Hiçbir" bitişik yazılır; "hiç bir zaman" yanlıştır.

15 **B) Kurgunun tutarlılığı**
Mekân değişmiş ama mekâna bağlı ayrıntılar değişmemiştir; kurgu tutarsız olmuştur.

16 **Örnek:**
– Kim o?
– Benim... Hatırladın mı?
– Yıllar oldu. Gel, içeri gel.
– Belki de gelmemeliydim ama bir özür borçluydum.
Konuşma çizgisi kullanılmalı, diyalog parçadaki durumla (yıllar sonra gelen biri) tutarlı olmalıdır.

17 **D) Hikâyenin sonu, okurun bütün metne yüklediği anlamı etkiler.**
Son değişince baştaki sahneler de farklı algılanır: son, bütüne yüklenen anlamı etkiler.

18 **D – D – Y – Y**
Yeniden kurgulamada kişi, zaman, mekân, olay örgüsü, anlatıcı değiştirilebilir; teknikler bir arada kullanılabilir.

19 **A) Sonraki beş yıl boyunca okulunu bitirdi, iş buldu, evlendi ve bir daha o sokağa hiç uğramadı.**
Beş yıl, birkaç fiille (bitirdi, buldu, evlendi) kısaca anlatılmıştır.

20 **B) Kaybın, geride kalan uzun bir ömrün birikimiyle birlikte daha ağır ve hüzünlü yaşanması**
Kişinin yaşı değişince yaşadığı kaybın anlamı ve duygusu da değişir; diğer seçenekler bu değişikliğin zorunlu sonucu değildir.

ZOR Düşünme Soruları (21–30)

21 **E) Olaya bakan anlatıcının / kişinin bakış açısı**
Olay aynı kalmış, bakan göz değişince olayın anlamı da değişmiştir.

22 **B) Orhan, mektubu yolda gelirken zaten postaya verdiği için rahatlar.**
Parçada mektup Orhan'ın cebindedir ve elden teslim edilmelidir; postaya verildiğini söylemek çelişki yaratır.

23 **C) I ve II**
Anlatıcıyı değiştirmek (I) ve zamanı tutarlı biçimde değiştirmek (II) yeniden kurgulamadır; metni aynen aktarmak (III) özgünlüğe aykırıdır.

24 **A) Kapıyı açınca "Sonunda geldin!", diye bağırdı.**
Tırnak içindeki sözden sonra "diye" gelirken virgül kullanılmaz.

25 **D) Kişinin kararsızlığı uzun betimlemelerle ağırlaştırılmıştır.**
Parçada betimleme neredeyse yoktur; kısa soru cümleleriyle iç gerilim verilir.

26 **Örnek: Kapıyı çocuğun annesi açtı; gözleri yorgundu. "Oğlum hastanedeydi, dün eve döndük." dedi. Nermin Hanım sardunyayı uzatırken "Her sabah beni izliyordu, ben de onu." diye mırıldandı. İçeriden cılız bir ses geldi: "Çiçekli teyze mi?"**
Yeni son, önceki ipuçlarıyla (kapalı pencere, endişe, sardunya) tutarlı olmalı ve bir anlatım tekniği içermelidir.

27 **C) Böylece eski metin yeni okurlar için yeniden canlanır.**
Paragraf yeniden kurgulamanın asıl metinle bağ kurmasını anlatır; sonuç, eski metnin yeniden canlanmasıdır.

28 **E) Mekânı kalabalık bir şehir merkezindeki apartman dairesi yapmak**
Yalnızlık ve ıssızlık atmosferi dağ başındaki kulübeden doğar; mekânı kalabalık bir şehre taşımak atmosferi kökten değiştirir.

29 **Örnek: Katılıyorum. Bir hikâyenin anlatıcısı, zamanı ya da mekânı değiştirildiğinde okur aynı olaya başka bir yerden bakma fırsatı bulur. Böylece asıl hikâye silinmez, yeni anlamlarla zenginleşir.**
Görüş belirtilmeli ve yeniden kurgulamanın anlamı genişlettiği / değiştirdiği gerekçelendirilmelidir.

30 **D) Köprü sel sularıyla yıkıldığı için köylüler kasabaya ancak iki gün sonra ulaşabildi.**
"Yıkıldığı için … ancak iki gün sonra ulaşabildi" neden-sonuç bağıdır.